

RMK kasvava metsa raieõiguse müügi juhend

1. Üldsätted

- 1.1. Juhend kehtestab nõuded raieõiguse müügiks ning raiejärgsele tööde kvaliteedi seirele.
- 1.2. Kasvava metsa raieõigust müüakse järgnevatel juhtudel:
 - 1.2.1. aladel, kus raiete teostamine RMK poolt ei ole majanduslikult otstarbekas;
 - 1.2.2. eritingimustega aladel (nt turbaraba), kus raiete teostamiseks on vajalik eritehnika;
 - 1.2.3. küttepuidu varumise eesmärgil füüsilistele isikutele.
- 1.3. Kõrgendatud avaliku huviga aladel müüakse raieõigust kooskõlastatult regiooni kaasamisspetsialistiga.

2. Mõisted ja lühendid

Juhendis kasutatakse lühendeid järgmises tähenduses:

- 2.1. PTO – puiduturustusosakond;
- 2.2. LKO – looduskaitseosakond;
- 2.3. RÕT – raieõiguse töölaud;
- 2.4. PLK – poollooduslik kooslus;
- 2.5. DHS – dokumendihaldussüsteem;
- 2.6. AXA - majandustarkvara Microsoft Dynamics AX 2009;
- 2.7. KeA – Keskkonnaamet.

3. Raieõiguse müügi üldtingimused

- 3.1. Metsateatise koostab ja esitab KeA-le raieõiguse müügi algataja.
- 3.2. Kasvava metsa raieõigusena müüdavate puidukoguste hindamisel lubatud meetodid on:
 - 3.2.1. harvendus- ja sanitaarraiel: mõõtmise alusel (klappimine). Kõik raiumisele kuuluvad puud tähistatakse 1,3 m kõrguselt PTO töötaja poolt;
 - 3.2.2. uuendus-, trassi- ja kujundusraiel ning raadamisel: mõõtmise alusel (klappimine), proovitüki alusel või eraldise seisundi alusel. Hindamismeetodi valiku otsustab raieõiguse müüki korraldav PTO töötaja.
- 3.3. Eraldise seisundi alusel kasvava metsa hindamine on lubatud juhul, kui takseerandmete vanus ei ületa kahte aastat.
- 3.4. Raieõiguse müük toimub raieõiguse müügilepingu või ettemaksuarve-akti alusel:
 - 3.4.1. raieõiguse müügileping sõlmitakse kasvava metsa uuendus- ja harvendusraieks;
 - 3.4.2. ettemaksuarve-akt vormistatakse sanitaar-, trassi- ja kujundusraieks ning raadamiseks või sõlmitakse müügileping juhul, kui raie teostatakse etapiviisiliselt.
- 3.6. Raieõiguse müügilepingu, raielangi üleandmise akti, raielangi vastuvõtmise akti ja ettemaksuarve-akti vorm asuvad DHS-i sarjas 11-7.3 „Dokumentide vormid“. Klappimisandmete ja mudelpuude väljatrükid on RÕT-i põhised.

- 3.7. Raieõiguse müügilepinguid sõlmivad ja ettemaksuarve-akte vormistavdraieõigusspetsialistid juhatuse liikme käskkirja alusel.
 - 3.8. Raieõiguse müügileping või ettemaksuarve-akt vormistatakse RÕT-s ja AXA-s olevate või taotluse alusel saadud kliendiandmetega.
 - 3.9. Raieõiguse müügileping või ettemaksuarve-akt vormistatakse maksetähtajaga 14 päeva ning selle allkirjastab klient.
Alates 1. juulist 2024 tuleb uuendusraiete ja raadamise metsateatiste eest tasuta riigilõiv 30 eurot, mille hüvitamiseks esitab RMK kliendile arve. Raadamise eest tuleb teatud juhtudel riigilõivule lisaks tasuta ka raadamisõiguse tasu vastavalt KeA makseteatisele, mille RMK edastab tasumiseks kliendile. Pärast ettemaksu tasumist, metsateatise riigilõivu hüvitamist, raadamise korral raadamisõiguse tasu tasumist ja ettemaksuarve-akti (lepingu korral raielangi üleandmise akti) allkirjastamist võib klient raietegevust raielangil alustada.
 - 3.10. Raieõiguse ülestöötamise tähtajaks määratakse reeglina kuni 3 kuud, talvistel raielankidel sesoonsusest tingituna kuni 12 kuud. Sõlmitud kasvava metsa raieõiguse müügilepingud registreeritakse DHS-i sarjas 3-3.6.4. „Kasvava metsa raieõiguse müügilepingud“, allkirjastatud ettemaksuarve-aktid salvestatakse struktuuriüksuse R-kettal.
 - 3.11. Hindamisandmete alusel määratakse tarbeklassid (terve, küte, pooltarve) ning metsamaterjali sortimentide hindade ja osakaalu alusel arvutatakse tarbeklasside hinnad. Kasvava metsa raieõiguse hind arvutatakse RÕT-s, korrutades selleks raielangilt saadava puidukoguse puuliigiti vastava tarbeklassi hinnaga vahelaos ning lahutades sellest ülestöötamishinna.
 - 3.12. Kasvava metsa raieõiguse müügihinna arvutamise aluseks olevad metsamaterjali hinnad, raiekulude suurus ja hinnakoeffitsiendid ning kasvava võsa ja raiutud tüveste hind kinnitatakse PTO juhataja käskkirjadega. Metsamaterjali hindade aluseks on RMK müügistatistika baasil arvutatud keskmised hinnad. Raiekulude suuruse määramise aluseks on RMK keskmised raiekulud vastavalt raieliigile. Keskmistest oluliselt erinevate müügiobjektide (pikk kokkuveo kaugus, looduskaitseeritingimused jmt) korral rakendatakse müügiobjekti maksumusele hinnakoeffitsienti.
 - 3.13. Aladel, kus tegemist on mittemetsamaaga või põõsastikuga ja kus puudub KeA-le metsateatise esitamise kohustus ning hinnanguline puidu maht, võib PTO töötaja hinnata raiutavate tüveste ja võsa koguse silmamõõduliselt.
 - 3.14. RÕT-s koostatud ettemaksuarve-akti alusel luuakse AXA-s müügipakkumine. Müügiraamatupidaja vormistab raha laekumisel AXA-s arve.
 - 3.15. Raielangi kontrollimisel ja vastuvõtmisel on pretensioonide puudumisel RMK-l õigus ühepoolsetl akteerida raiutud raielangid. Pretensioonide korral toimitakse juhendi punkti 8.5. alusel. Teostatud raided tuleb RÕT-s vastu võtta ning lõpetada hiljemalt 60 päeva jooksul peale raietööde tähtaega. Müügiobjektide lõpetamisel edastab RÕT automaatse teavituse eraldisel toimunud raiest metsakorraldaja töölauale.
- 4. Raieõiguse müük sanitaarraieks**
- 4.1. PTO müüb raieõigust sanitaarraieks füüsilistele isikutele küttepuidu varumise eesmärgil. Samuti müüakse sanitaarraiet taotluste alusel ohtlike puude raieks.
 - 4.2. Raie taotleja saab ostusoovi registreerida raieõiguse ja raidmete veebipõhise ostuvormi kaudu. Samuti võetakse ostusoove vastu telefonil 676 7676 ja e-posti aadressil kyte@rmk.ee või raieõigusspetsialisti e-posti aadressil. Raieõiguse taotluste vastuvõtt ja müük sanitaarraieks toimub aastaringelt.

- 4.3. Raieõiguse ostusoovi registreerimisel on aastane kogus kuni 30 m³, mida müügipakkumisega on lubatud ületada kui müügiks määratud eraldisel on kahjustusega puude maht suurem, väiksema mahuga eraldist piirkonnas ei leidu ja taotleja on suurema kogusega nõus.

5. Raieõiguse müük trassiraieks või mitteraiekaitseliseks raadamiseks

- 5.1. Teiste isikute vajadustest (arendused jne) lähtuvad trassiraied ja mitteraiekaitselised raadamised korraldab RMK regioon. Juhul, kui huvitatud isik ei nõustu regiooni esitatud kulude kalkulatsiooniga või puudub regioonil võimalus raadamise teostamiseks, pakutakse kasvava metsa raieõiguse müügi võimalust.
- 5.2. Raieõiguse müügi korral esitab regiooni töötaja PTO-le raieõiguse müügiks vajalikud kooskõlastused ja projektid. Projekti- või planeeringujärgse raieala tähistab looduses raie taotleja.

6. Raieõiguse müük looduskaitsealadel tööd

- 6.1. Looduskaitsealadeks töödeks vajalikud raied korraldab LKO. Juhul, kui rentnik on avaldanud soovi ise raie ja LKO ei pea otstarbekaks raie korraldada, edastab LKO looduskaitsetööde juht PTO-le tellimuse müüa raieõigust.
- 6.2. LKO koostab raie kirjaliku lähteülesande, kus fikseeritakse raie teostamise tingimused ja hinnanguline raiepuu maht. LKO võtab raieks vajalikud kooskõlastused ja vajadusel tähistab raieala piirid.

7. Raieõiguse müük uuendus- ja/või harvendusraieks

- 7.1. PTO müüb raieõigust uuendus- ja/või harvendusraieks Eesti väikesaartel regiooni ettepanekul.
- 7.2. Regioon esitab eelarve koostamise käigus PTO-le järgmise aasta raievajadusega eraldiste nimekirja.
- 7.3. PTO valib müügiviisi ja protseduuri lähtudes Vabariigi Valitsuse 04.01.2007. a määrusest nr 1 „Riigimetsas kasvava metsa raieõiguse ja metsamaterjali müügi kord“.

8. Sisekontrolli toimingud raieõiguse müügil

- 8.1. Käesoleva juhendi punktis 4 sätestatud raie korral teostavad kasvava metsa raieõiguse müügil PTO töötajad raiejärgset tööde kvaliteedi seiret juhusliku valiku alusel ca 10% ulatuses aasta jooksul müüdud raielankidel, punktis 6 sätestatud raie korral LKO töötajad kõikidel raielankidel ja punktis 7 sätestatud raie korral PTO töötajad kõikidel raielankidel. Punktis 5 sätestatud raie korral raiejärgset seiret läbi ei viida.
- 8.2. Seirel punktis 4 sätestatud raie korral viiakse läbi eraldiste ülevaatus, mille raames toimub kändude lugemine, lõikejälje ja pideriba ülevaatus ning raielangi seisundi ja nõuetele vastavuse kontroll.
- 8.3. Seire punktis 6 sätestatud raie korral viiakse läbi LKO töötajate poolt vastavalt [RMK Looduskaitseosakonna kavandamise, teostamise ja seire juhendile](#)
- 8.4. Seirel peatükis 7 sätestatud raie korral viiakse läbi eraldiste ülevaatus, mille raames toimub seemne- ja säilikpuude lugemine, kändudel lõikejälje ja pideriba ülevaatus, kokkuveoteede ja vahelaoplatide seisundi ning nõuetele vastavuse kontroll ning langi välispiiri kontroll.
- 8.5. Punktides 8.2. ja 8.4. loetletud toimingute käigus puuduste avastamisel teavitatakse raieõiguse ostjat ja vormistatakse pretensioon raielangi vastuvõtmise aktil. Sõltuvalt

puuduste ulatusest ja laadist esitatakse raieõiguse ostjale nõue puuduste kõrvaldamiseks ja/või kahjude hüvitamiseks. Aktid salvestatakse DHS-i sarja 3-3.13 „Mõõtmise ja kvaliteedi hindamise dokumendid, raielangi seire dokumendid“.

- 8.6. Eelneva kalendriaasta lõpetatud raieõiguse müügiobjektide, v.a punktis 6 sätestatud raiete korral, seire aruande koostab raieõigusspetsialist 31. jaanuariks ja see registreeritakse DHS-i sarjas 3-3.13 „Mõõtmise ja kvaliteedi hindamise dokumendid, raielangi seire dokumendid“. Seirearuande kinnitab puiduturustusosakonna juhataja.